

LBRIS

We know
books

Mari clasici ilustrați

Homer

Odiseea

Traducere și adaptare:
Rodica Chiriacescu

SUPERCOLECȚIA TA

Editura ARC

Cuprins

Introducere 5

.....

Homer 9-10

.....

Prolog 11-13

.....

Peștorii petrec în palatul lui Ulise din Ithaca
și îi jefuiesc avutul 14-16

.....

Telemah în fața adunării poporului 17-20

.....

Telemah în vizită la Nestor și Menelau 21-26

.....

Ulise pleacă de pe insula nimfei Calypso 27-32

.....

Ulise și Nausicaa 33-37

.....

Ulise la Alcinous 38-47

.....

Ulise își povestește pățaniile 48-74

Ulise pe insula ciclopilor 50

Ulise pe insula lui Eol 55

Ulise la lestrygoni 57

Ulise pe insula vrăjitoarei Circe 58

Ulise în împărăția morților 63

Ulise întâlnește insula sirenelor

și trece printre Scylla și Charybda 67

Ulise sosește în Ithaca 75-79

•••••

Ulise la porcarul Eumeneios 80-85

•••••

Întoarcerea lui Telemah în Ithaca 86-91

•••••

Telemah la Eumeneios. Ulise îi dezvăluie lui Telemah
cine este cu adevărat 92-98

•••••

Ulise în chip de cerșetor pleacă la palat 99-106

•••••

Ulise și Penelopa 107-111

•••••

Ulise ucide peștorii 112-118

•••••

Ulise îi dezvăluie Penelopei
cine este cu-adevărat 119-121

•••••

Sufletele peștorilor în împărăția lui Hades 122-123

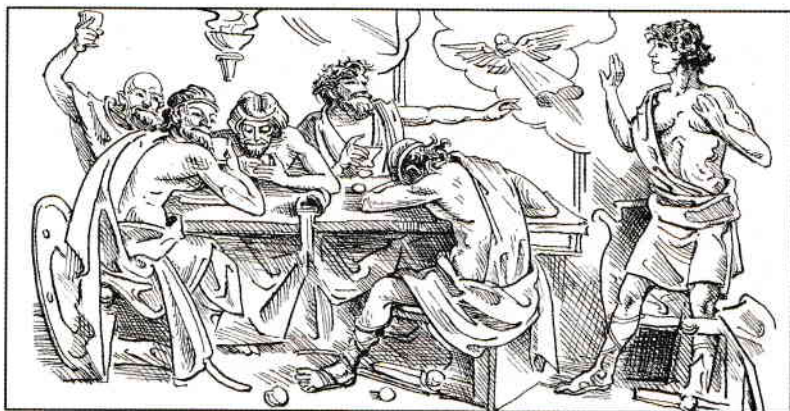
•••••

Ulise la Laerte 124-125

•••••

Cetățenii din Ithaca se răscoală, dar zeița Athena
îi sfătuiește să se împace cu Ulise 126-128

Peșitorii petrec în palatul lui Ulise din Ithaca și îi jefuiesc avutul

De îndată ce zeii încuviințară ca Ulise să se întoarcă acasă, ei îl trimiseră pe Hermes, mesagerul, la Calypso pentru a-i comunica hotărârea lor. Athena, coborând și ea din Înaltul Olimp, luă înfățișarea lui Mentos, un vechi prieten al lui Laerte, tatăl lui Ulise, și se înfățișă la palatul acestuia.

Acolo, la fel ca în fiecare zi de când nu se mai știa nimic de soarta eroului, претенzii la mâna Penelopei, din ce în ce mai nerăbdători, mai gălăgioși și mai obraznici, veniți să se ospăteze, așteptau să li se aducă felurite bucate și să li se toarne vinuri alese în pocale de aur, toate jefuite din avutul stăpânului casei. După ce se ghiftuiră cu toate bunătățile, îl siliră pe muzicantul Femios să le cânte din liră.

Zărindu-l prin mulțimea de petrecăreți scandalagii pe acel oaspe deosebit, Telemah îl așeză la o masă mai departe de zgomotul petrecăreților. Zeița îi mărturisi că este Mentis, vechi prieten cu bătrânul Laerte, și îl întrebă dacă e vreo sărbătoare sau își celebrează cumva nunta. Telemah începu atunci să-i destăinuie în șoaptă necazurile sale. Era îndurerat și măcinat de grijă pentru că tatăl său, chiar după atâția ani de la terminarea războiului, nu se întorsese încă acasă. Își dorea cu ardoare acest lucru, fiind încredințat că odată cu sosirea lui acești ticăloși pețitori, care, convinși că Ulise nu se mai întoarce, vrând să-i silească mama să aleagă pe unul dintre cei care îi risipeau averea, vor fi alungați.

După ce îl ascultă, zeița îl sfătui:

– Tu, strălucit vlăstar al viteazului Ulise, nu te mai văita, du-te și strânge poporul din Ithaca, plânge-te de purtarea pețitorilor și roagă-te ca, spre cinstirea tatălui tău, să te apere. Apoi alege cea mai bună corabie cu douăzeci de oameni și du-te la Pylos, la bătrânul și înțeleptul Nestor, apoi în Sparta, la regele Menelau. Poate, ei știu sau pot să afle ceva despre soarta tatălui tău. Iar de-ți vor spune că e mort, atunci fă-i, aici în cetate, o strălucită înmormântare și un mormânt frumos. Pe maică-ta s-o măriți, iar pe acești nemernici să-i omori pe față sau cu vicleșug.

După ce-i dădu aceste sfaturi, Athena, prefăcându-se în pasăre, își luă zborul, iar Telemah înțelese că un zeu fusese cel care îi vorbise astfel.

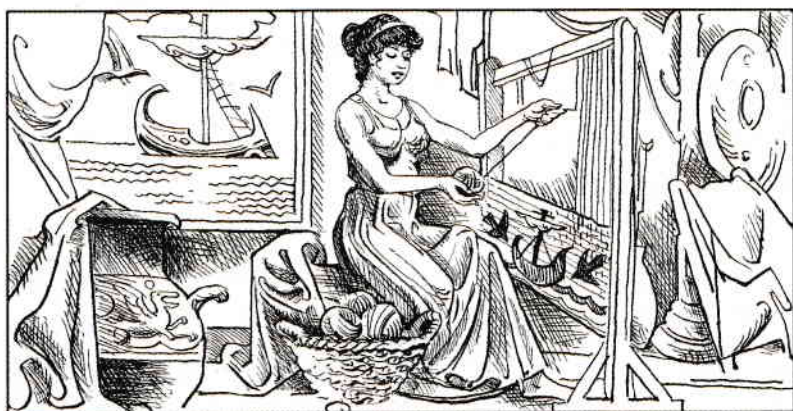
În timpul acesta, Penelopa, însoțită de două slujitoare, coborî din odăile ei și îi ceru lui Femios să încezeze cu acel cântec atât de trist despre soarta crudă ce le fusese hărăzită eroilor greci la întoarcerea lor acasă, chiar Agamemnon fiind ucis de propria soție, Clitemnestra, și de amantul ei, Egist. Dar Telemah, îmbărbătat de cuvintele zeiței, îi răspunse:

– Femios cântă așa cum Zeus dorește, ca să se afle câți dintre eroii ahei au pierit la Troia. Iar tu, mamă, mai bine îngrijește-te de alte îndeletniciri – de trebuințele gospodăriei, de roabe – și lasă-mă pe mine să mă ocup de toate celelalte, ca un adevărat stăpân al casei. Căci nu e bine să te amesteci în treburi pe care nu le știi și nici nu te privesc.

Uluită de răspunsul lui Telemah și profund îndurerată, Penelopa se întoarse în odăile ei și, închizându-se acolo, plânse amarnic multă vreme, gândindu-se la Ulise, până ce Athena, înduioșată, îi picură pe gene un somn alinător.

După plecarea ei, pețitorii se luară la ceartă care dintre ei să-i fie soț și se porniră iar pe benchetuit și zarvă, neluând în seamă amenințările lui Telemah că se va duce să ceară ajutorul adunării poporului pentru a-i opri să-i jefuiască avutul și că ar trebui să se teamă de mânia zeilor. Într-un târziu, după plecarea pețitorilor, se duse și el la culcare, însoțit de Eurycleia, bătrâna servitoare credincioasă. Dar nu reuși să închidă ochii, căci întreaga noapte se gândi numai la sfaturile date de Athena.

Telemah în fața adunării poporului

A doua zi, când degetele trandafirii ale zorilor îl treziră, Telemah porunci crainicilor să anunțe adunarea poporului. Cetățenii se strânseseră repede și rămaseră uimiți de înfățișarea lui Telemah, căruia zeița îi dăruise mai multă frumusețe și măreție și-un pas mai hotărât. Trecând printre bătrânii care se dădură în lături, făcându-i loc, el se așeză în jilțul tatălui său. Apoi luă cuvântul și, amintindu-le cât de cinstit și drept fusese tatăl său pe când cârmuia cetatea, le ceru tuturor, în numele lui Zeus și al lui Themis, zeița dreptății, să-i vină în ajutor. Când, sfârșindu-și cuvântarea și podidit de lacrimi se așeză din nou în jilț, o tăcere adâncă se așternu, căci nimeni nu cuteză să spună nimic. Doar

unul dintre pețitori, Antinoos, îi răspunse cu obraznicie:

– Știi bine, Telemah, că maică-ta e de vină. Ea ne-a-nșelat că o să aleagă pe unul dintre noi atunci când va termina pânza la care țese. Dar ceea ce ziua țese, ea noaptea desface. Nu vom pleca din casa ta până când ea nu va alege pe unul dintre noi, așa că trimite-o la tatăl ei, silind-o astfel să-și grăbească hotărârea, căci altfel noi, pețitorii, n-o să cruțăm nici rostul și nici bu-nurile tale.

Mâhnit și supărat din cauza cuvintelor lui Antinoos, Telemah se împotrivi să-și alunge mama și îl chemă pe Zeus ca martor al tuturor jignirilor și necazurilor pe care le avea de îndurat de la pețitori. Preaputernicul Zeus îl auzi și îi trimise un semn. Deasupra adunării poporului se iviră deodată, rotindu-se în zbor, doi vul-turi care se năpustiră unul asupra altuia și, după ce-și sfâșiară până la sânge piepturile, dispărură în zare, lă-sând poporul adunat încremenit de uimire.

Atunci bătrânul Aliterse, cel care, la plecarea lui Ulise, îi prevestise că se va întoarce acasă după două-zeci de ani, le interpretează semnul:

– Ulise, neștiut de nimeni, rosti el, se va întoarce cât de curând și va pedepsi crunt pe toți pețitorii care îi jefuiesc bogățiile și îi jignesc soția și fiul.

Atunci, un alt pețitor, Evrymathos, plin de trufie, luă cuvântul, ținând să arate că ei nu se tem nici de Telemah, nici de semnele prevestitoare.

Renunțând să-i convingă pe pețitori să plece din casa lui și să înceteze cu ticăloșiile, Telemah ceru poporului să-i dea o corabie care să-l ducă la Pylos, unde spera să afle vești despre tatăl său. În timp ce norodul rămase tăcut, înțeleptul Mentor îi mustră pe toți fiindcă îngăduie ca fiul lui Ulise să fie astfel jignit.

Dintre pețitori se ridică atunci Leocritos, care, cu mult ifos, batjocorindu-l pe Telemah, rosti:

– Să vină chiar Ulise! Și el va pieri dacă cu noi, cei mulți, va-ndrăzni să lupte! Apoi, cu obraznicie, porunci poporului să plece și să-și vadă fiecare de treaba lui.

Întristat, Telemah se duse pe malul mării și se rugă zeiței Athena. Aceasta, luând chipul lui Mentor, îl încredință că pețitorii, orbiți de îngâmfare, își grăbesc singuri pieirea, căci ziua răzbunării e tot mai aproape. Apoi, insuflându-i curaj, îl povățui să se ducă acasă, să pregătească toate cele necesare pentru o lungă călătorie, iar ea în timpul acesta îi va găsi o corabie, navigatori destoinici și îl va însoți până la Pylos.

Întorcându-se acasă, Telemah îi găsi pe pețitori gata să înceapă iar ospățul și trebui să suporte din nou cuvintele lor pline de ocară, căci toți luau în derâdere călătoria pe care tânărul dorea s-o facă, convinși că acesta nu va afla nimic despre tatăl său, ci, dimpotrivă, rătăcind pe mare, va pieri și el asemenea lui Ulise. Batjocoritor, Antinoos chiar îl invită să ia parte alături de ei la ospăț. Întristat, Telemah nu-i mai luă în seamă și se duse, așa cum îl povățuise zeița, la credincioasa

Eurycleia, poruncindu-i să pregătească multe provizii – urcioare cu vin, burdufuri cu făină – și altele trebuincioase pentru o lungă călătorie. În zadar se rugă bătrâna să nu plece, fiindu-i teamă ca nu cumva să i se întâmple și lui vreo nenorocire. Tânărul rămase neclintit în hotărârea luată și o rugă să aibă grijă în lipsa lui de maică-sa și să nu dezvăluie nimănui secretul plecării sale.

Între timp, Athena, luând înfățișarea lui Telemah, cutreieră orașul și strânse douăzeci de îndrăzneți navigatori gata să-l însoțească pe tânăr. Apoi îi ceru meșterului Noemon să-i dea cea mai bună corabie, punându-l să jure că nu va spune nimănui despre acest lucru. Când vălul înserării căzu peste cetate, Athena, nevăzută de nimeni, pătrunse în casa lui Ulise și îi confundă pe pețitori într-un somn adânc. Astfel, Telemah, împreună cu însoțitorii lui, care cărau proviziile pregătite, ieșiră din casă neștiuți de nimeni și se urcară cu toții pe corabie. Zeița, stând la cârmă alături de Telemah, le trimise un vânt prielnic și corabia, cu pânzele întinse, înaintă cu repeziciune spre largul mării.

Telemah în vizită la Nestor și Menelau

A doua zi dimineața, când Helios, zeul soarelui, începu să urce în minunatul său car pe bolta cerească, Telemah și însoțitorii săi ajunseră la Pylos. În cetatea bătrânului și înțeleptului Nestor era mare sărbătoare. Toți locuitorii, strânși pe malul mării, aduceau jertfe în cinstea lui Poseidon, zeul mării, sacrificând câte nouă vite pe cele nouă altare. Telemah coborî de pe corabie și, sfătuit de Athena, care luase iar chipul lui Mentor, se îndreptă hotărât spre Nestor. Acesta, împreună cu fiii săi, pregătea un mare ospăț, așa că străinii au fost primiți cu prietenie și invitați să se așeze la masă. Pisistratos, fiul cel mai mic al lui Nestor, i-a întins lui Mentor prima cupă cu vin pentru a închina în onoarea zeilor, gest pe care zeița l-a apreciat, rugându-l pe Po-